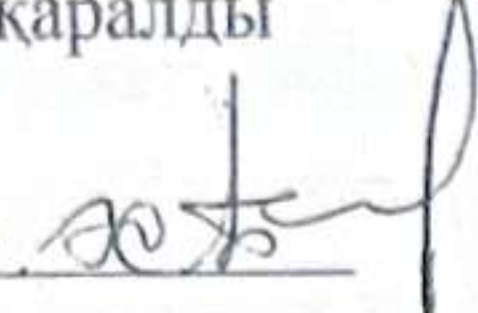
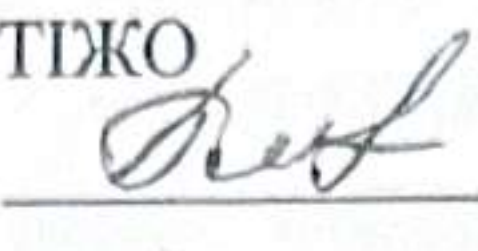
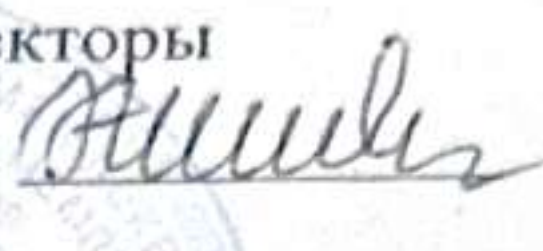

ӘБ отырысында қаралды
ӘБ жетекшісі
Х.А. Бекмуратов
Хаттама №
« 04 » 09 2024 ж

Келісемін
Директордың ТДЖО
Б.Р. Утебаева
« 04 » 09 2024 ж

Бекітемін
Мектеп директоры
А.Ж. Айзакова
« 04 » 09 2024 ж

Шахмат секциясының жұмыс жоспары 2-6 кластар

Дайындаған секция жетекшісі: Батыршин Н.С

2024-2025 оқу жылы

Түсінік хат

Шахмат ойынына үйрету процесінің мақсаты – жеке ойыншының ақыл-ой қабілетін дамыту, логикалық ойлау қабілетін арттыру, адам мінезін қалыптастыру эстетикалық құрал ретінде пайдалана отырып мектептегі білім сапасын арттыруға септігін тигізу болып табылады.

Шахмат ойынына балаларды машықтандыру арқылы олардың әлеуметтік, моральдық талғамдарын байыта аламыз. Шахмат ойыны – адамгершілік мектебі. Шахмат – ақыл, білім-ой сана, адалдық ақиқаты.

Шахмат-ғылыми ақыл-ой және халық творчествосы негізінде пайда болған ойын. Ойын 5 ғ Үндістанда пайда болды, 15 ғасыр бойы халық безбеніне өте отырып, өзінің өміршендігін дәлелдеп берді. Баладардың жастайынан шахмат ойнауы оларды келешекте қоғамның жанжақты жетілген парасатты азаматтары болуына септігін тигізеді деуге толық негіз бар. Әлемнің әр кездегі чемпиондарының жастайынан осы ойынға деп қойғандарын төмендегі кестеден көруге болады:

	Үйренген кезі	Алғашқы жарысы
Касабланка	4 жаста	11 жаста
Фишер	6 жаста	10 жаста
Смыслов	6 жаста	14 жаста
Эйве	5 жаста	10 жаста
Таль	7 жаста	11 жаста
Карпов	5 жаста	7 жаста
Каспаров	4 жаста	7 жаста

Шахмат дүлдүлдері ғылымының небір салаларында орасан зор жетістіктерге жетіп (математика, физика, журналистика, саясат, экономика) үлкен қоғам қайраткерлеріне айналды.

Шахмат ойынына балаларды машықтандыру арқылы олардың әлеуметтік, моральдық талғамдарын байыта аламыз. Шахмат ойыны-адамгершілік мектебі. Шахмат-ақыл, білім-ой сана, адалдық ақиқаты.

Ой деген бір тұңғық, сөз деген иірім, үйірген сайын тұңғыққа тарта береді, тартқан сайын жүрек толғқып тулап, ақыл аласұрып нұрланып, көзің ашыла, көңілің өседі, күмәнің көшеді. Адамға осындай психикалық әсер ететін ойлылар ойына-шахмат.

Мақсаты: жалпы шахмат мәдениеті негіздерін, шахмат ойнау тайталасында базалық техникалық дағдаларды пайдалана білетін жас шахматшыларды даярлау.

Міндеттері:

1. Оқушыларға практикалық ойын кезінде шахмат тактикасының элементтерімен және жүріс түрлерін есептей білуге үйрету.
2. Оқушыларға бір дүркін шахмат ойнау барысында жүрістің жоспарлау әдісін, шахмат ойынының стратегиялық элементтерін білуге үйрету.
3. Типті жағдайда шахмат тақтайы бетінде негізгі стратегиялық тәсілдері және шахмат позициясының стратегиялық элементтерін білуге үйрету.
4. Оқушыларға ең нашар позиция кезінде теңбе-тең жеңіліссіз ойын үшін шахмат және позициялық басымдыққа қол жеткізу тәсілдерін меңгерту.
5. Оқушыларды шахмат ойынында кездесетін және көбінесе өзінің бастапқы жүрісті құра білу дағдысын (дебют) көрсете алатын негізгі стратегиялық және тактикалық білімге оқыту.
6. Шахмат ойнау мәдениеті негіздерін қалыптастыру.

«Шахмат» үйірмесінің жұмыс жоспары

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі
1	Кіріспе сағат. Шахмат-спорт, Ғылым, Шеберлік	1	
2	Фигуралардың салыстырмалы күші	1	
3	Ауыр фигуралармен мат қою.	1	
4	Жеңіл фигуралармен мат қою.	1	
5	Эндшпиль. Пешканы ферзіге шығару.	1	
6	Квадрат ережесі.	1	
7	Ладья пешкалары.	1	
8	Пешкалық аяқтау. Цугцванг.	1	
9	Ферзь пешкаға қарсы.	1	
10	Ладья және ладьяға қарсы пешка.	1	
11	Король, корольге қарсы жеңіл фигура.	1	
12	Атқа қарсы піл.	1	
13	Әртүсті пілдер	1	
14	Дебюттер: 1) ашық дебюттер; 2) жартылай ашық дебюттер: 3) жабық дебюттер.	1	
15	Стратегия туралы түсінік: фигураларды орталыққа шығару	1	
16	Шахмат ойынының әдістері. Тактикалық туралы түсінік. «Қосарланған соққы» әдісі	1	
17	«Ашық шах» әдісі	1	
18	«Мельница» әдісі	1	
19	«Бұру» әдісі	1	
20	«Алаңдату» әдісі	1	
21	Кеңістік бомату және кеңейту	1	
22	«Жабу» әдісі	1	
23	«Байлау» әдісі «Вилка»	1	
24	«Бөгеу» әдісі	1	
25	Қарсыластын қорғаныс шебін жою. Аралық жүріс «Рентген» әдісі	1	
26	Миттельшпиль. Партияны ортасына аяғына дейін ойнап шығу принциптері. Орталық үшін күрес.	1	
27	Ашық линиялар үшін күрес.	1	
28	Корольге шабуыл.	1	
29	Есептерді, этюдтерді шешу конкурстары	1	
30	Есептерді, этюдтерді шешу конкурстары	1	
31	Есептерді, этюдтерді шешу конкурстары	1	
32	Жарыстар.	1	
33	Жарыстар.	1	
34	Қорытынды.	1	

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Қ.Әлішев, С.Сауханұлы, «Шахмат оқулығы» кітабы.
2. М.Дауылбаев, Ж.Мақажанов. «Шахмат ойыны». Алматы, 1984.
3. Е.Я.Бек «Шахматы и математика». Москва, 1983.
4. Н.Журавлев. «Шаг за шагом». Москва, 1986.
5. 1-11 кластарға арналған «Шахмат» курсының бағдарламасы.

Шахмат үйірмесіне қатысатын 2- 6 класс оқушылар тізімі

№	Оқушылардың аты-жөні	Шахмат	Класы
1	Мәдіғали Бағлан	шахмат	2 А
2	Боранбай Айдын	шахмат	2 А
3	Маратов Амир	шахмат	2Ә
4	Тазабай Ерхан	шахмат	2Ә
5	Талғат Нұрсұлтан	шахмат	3А
6	Мұса Амир	шахмат	3А
7	Кумпаков Диас	шахмат	3А
8	Мұхтар Қайсар	шахмат	3А
9	Туляков Шамиль	шахмат	3Ә
10	Теңізбай Бекет	шахмат	4Ә
11	Амидолла Рамазан	шахмат	5Б
12	Айкенов Айсұлтан	шахмат	5А
13	Маратов Эмир	шахмат	5А
14	Әлжанов Айбар	шахмат	5А
15	Дәуренов Ернұр	шахмат	5А
16	Қарағұл Мирас	шахмат	5А
17	Қанат Әлихан	шахмат	5Ә
18	Дәуренов Ернұр	шахмат	5Ә
19	Тасов Алихан	шахмат	5Ә
20	Ешім Шыңғыс	шахмат	5Ә
21	Кайргали Имран	шахмат	5Ә
22	Есенғалиұлы Әли	шахмат	6Ә
23	Булат Исмаиль	шахмат	6Б
24	Кәдірғалиев Нұрбек	шахмат	6Ә
25	Мырзабаев Ислам	шахмат	6Б
26	Құрамысов Диар	шахмат	5Ә
27	Қасым Айбат	шахмат	5Ә
28	Тасов Алихан	шахмат	5Ә
29	Ұзаққалиев Назар	шахмат	5Ә
30	Нұрболат Аяулым	шахмат	2 А
31	Ануар Сезім	шахмат	5А
32	Ибрахим Жібек	шахмат	5А
33	Кожалепесова Адия	шахмат	5А
34	Альбекова Аида	шахмат	5А
35	Маратова Аиша	шахмат	5А
36	Азаматқызы Інжу	шахмат	5Ә
37	Аманжолқызы Анель	шахмат	5Ә
38	Жарылғасова Назерке	шахмат	5Ә
39	Қорғанбек Ақбота	шахмат	5Ә
40	Махатова Инабат	шахмат	5Ә
41	Никтаева Інжу	шахмат	5Ә
42	Бахытжан Шұғыла	шахмат	6Ә
43	Болат Нұрай	шахмат	6Б
44	Куанышева Айлун	шахмат	6Ә
45	Алпамыс Айназ	шахмат	6Б